

Posudek k habilitační práci „Kritika rozvoje. Od osvícenstva, cez kolonialismus až po současnost“, autor habilitační práce: Mgr. Tomáš Profant, Ph.D.

Tematickým rámcem, pojítkem a červenou nití v celém textu předložené habilitační práce je pojem „rozvoj“ – rozvoj jako politika, rozvoj jako praxe a rozvoj jako teoretický koncept a historický přístup. Část práce je věnována představení diskuse o kritice rozvoje (politik, praxe, akademického přístupu) a v závěru práce je představena alternativa, která se zformovala v posledních dvou dekadách, tzv. post-rozvoj. Předložený habilitační text má celkem 7 kapitol; první kapitolou je úvod po němž následuje 6 tematicky zaměřených kapitol. V úvodu (s. 10) autor deklaruje, že hlavním teoretickým východiskem knihy je poststrukturalismus. Dále na téže stránce o několik odstavců výše píše, že „kapitoly v knize postupují metodicky tak, že nejprve ukáží na jeden ze základních argumentů post-rozvoje, kterým je historická podmíněnost politiky rozvojové spolupráce“. V úvodu textu však nenajdeme jasně deklarované cíle předkládané habilitační práce ani zmínku o výzkumné otázce (otázkách). Úvodní kapitola v podstatě seznamuje čtenáře s ideově-metodologickými východisky autora a načrtává strukturu dalšího textu. V tomto bodě obecné hodnocení textu musím ukončit, poněvadž předložený text je nekoherentní a i když na řadě míst deklaruje, že se jedná o knihu, jednotlivé části textu nejsou provázané a nejedná se o sevřený koherentní na jeden výzkumný problém orientovaný text. Než se budu věnovat slabinám a problémům předložené habilitační práce, sluší se zmínit, co považuji za její přínos a klad. Jsou to dvě věci: 1) v českém a slovenském prostředí se jedná o jednu z mála publikací seznamující čtenáře s post-rozvojem a 2) v poslední kapitole text čtenáři přináší (byť bez analýzy) řadu poznatků o post-rozvojové praxi z různých částech světa.

Níže se budu věnovat postupně obtížím, které v textu nacházím:

- První problém předložené habilitační práce nacházím v jejím formátu a koncepci. Část A, článek 1, odst. 3 vnitřního předpisu UK 7/24 o habilitačním řízení stanoví, že „Uchádzač predkladá habilitačnú prácu ako: a) monografiu, alebo b) monotematickú prácu, ktorá prináša nové vedecké poznatky, alebo c) súbor publikovaných vedeckých prác doplnený komentárom, alebo d) dokumentáciu umeleckom diele alebo umeleckom výkone alebo súbor uskutočnených umeleckých diel alebo umeleckých výkonov“. Předložená habilitační práce to sice nedeklaruje jednoznačně, ale z úvodu textu je zjevné, že se jedná o soubor publikovaných vědeckých prací. To co v předložené habilitační práci ale postrádám, je „komentář“, který je ve vnitřním předpisu univerzity jasně zmíněn. Předložená práce má 5 stránek úvodu, poté však následují s výjimkou kapitoly 2 již publikované texty. Habilitační práce tak nemá žádný komentář, a to ani ve formě závěru, diskuse nad tématem apod. Závěr textu zcela chybí. Některé (!) kapitoly mají vlastní závěr, některé kapitoly (kap. 2) závěr vůbec nemají. Jednotlivé závěry se velmi liší – některé jsou

čistě pro-forma – kap. 4, závěr je tvořen jedním odstavcem o 8 větách, některé závěry mají charakter závěru odborného článku.

- Zejména v poslední kapitole, která se věnuje post-rozvojové praxi text připomíná výpisky a postřehy autora z praxe – tj. dozvídáme se na několika stránkách informace o zemědělcích z Peru, vesničanech z Tanzanie či Zapatistech z mexického Chiapasu, v kapitole ale chybí nějaká interpretace desítek uvedených parciálních postřehů.

Dále budu uvádět spíše dílčí postřehy a komentáře:

- Habilitační práce nemá obsah, což významně ztěžuje čtenářovu orientaci.
- Formátování habilitační práce je chabé (text není řádně zarovnán, celá řada odstavců má jen jednu či dvě věty), v textu – zejména v částech, které nebyly původně články – je množství překlepů. Nejednotně jsou formátovány i tabulky – názvy tabulek jsou někdy uvedeny pod tabulkou (1 a 2), někdy nad tabulkou (3). U tabulky 2 chybí zdroj (v původním článku publikovaném v časopise Mezinárodní vztahy zdroj je), v tabulce samotné je pak chyba – ve sloupci My je uvedeno „promiskuitní“ místo „sexuálně zdrženliví“ – v původním článku to je však uvedeno dobře.
- V kapitole 2 chybí závěr, kapitola též připomíná výpisky z několika knih. Pokud pročteme stránky 15, 16, 17 a 18 a dále na 23 a 24, autor fakticky čerpá jen z jednoho zdroje – Nisbet 1970.
- V dalších kapitolách je text koncipován problematicky, neboť většinou není jasné, zda je konkrétní myšlenka myšlenkou autora habilitační práce nebo zda se jedná myšlenku jiného autora, na něhož je odkazováno. Např. s. 89 odstavec pod tabulkou či dále i na s. 90 a i jinde. Závěry kapitoly jsou někdy velmi stručné, autor v textu kapitoly, ani v závěru, nepředkládá žádnou úvahu, rozpravu atd. V podstatě jen uvádí a případně komentuje, co napsali ostatní autoři.

Celkově hodnotím předložený text jako nespĺňující kritéria habilitační práce, a to ani po obsahové, ani po formální stránce. Současně konstatuji, že předložený text má velký potenciál a po přepracování (větší analytický input autora, jasné odlišení vlastních postojů a hodnocení od postojů a hodnocení ostatních autorů, doplnění komentáře a závěru práce) a opravě překlepů se může jednat o vynikající habilitační práci.

V Plzni

doc. Šárka Cabadová Waisová